PÄIVÄSTÄ TOISEEN

Aika moni on todennut, että kasvit ovat nyt pienempiä, mutta kyllä ne kasvavat. **PUUTARHAN HOITAJA HILKKA PYNNÖNEN**

20.02.12

Aurinko nousee

Helsingissä kello 7.47
ja laskee kello 17.22
Oulussa kello 8.03
ja laskee kello 17.02
Utsjoella kello 8.24
ja laskee kello 16.29

Päivän sana

20.2. Niin ei saa olla teidän keskuudessanne. Joka tahtoo teidän joukossanne tulla suureksi, se olkoon toisten palvelija, ja joka tahtoo tulla teidän joukossanne ensimmäiseksi, se olkoon kaikkien orja. Mark. 10:43–44
21.2. Heittäkää pois kaikki rikkomuksenne, kaikki se millä olette syntiä tehneet, ja ottakaa rintaanne uusi sydän ja uusi henki. Hes. 18:31

Nimipäiviä

Tänään maanantaina: Heli, Heljä, Helinä, Hely
Huomenna tiistaina: Laskiaistiistai: Keijo

Mietelause

Laskiaisena piti panna puhdas paita päälleen, että saatiin valkoisia pellavia.

Vanha pellavaan liittyvä uskomus
Mäntyharjulta

MERKKIPÄIVIÄ

70-VUOTIAS

Agrologi **Matti Kirma** 20.2. Salo. Ei vastaanottoa.

Lähetä merkkipäiväilmoitus Maaseudun Tulevaisuuteen

Julkaisemme vain päivänsankarin suostumuksella lähetettyjä merkkipäivätietoja. Kirjallisesti lähetettävissä tiedoissa tulee olla merkkipäivän viettäjän nimi, ikä, merkkipäivän ajankohta, titteli, kotipaikka ja lyhyt maininta merkkipäivän vietosta. Kuvaksi käy mustavalko- tai värikuva. Palsta on maksuton. Tiedon tulee olla perillä viisi päivää ennen lehden ilmestymistä. Osoite: Maaseudun Tulevaisuus, "Merkkipäivät", PL 440, 00101 Helsinki, tai sähköpostilla *merkkipaivat@maaseuduntulevaisuus.fi*

LUKENUT MIES

Kynän tieteen miehelle

Historian professori **Markku Kuismalla** on lukuisia verrattomia ansioita. Vähäisin ei ole se, että hän on tehnyt historiantutkimuksesta jälleen lukukelpoista. Historiasta tuli taas kynän tiedettä 1970-luvun yhteiskuntateoreettisten harharetkien jälkeen.

Kuisma on taloushistorioitsija, mutta enemmän hänen tuotannossaan pohditaan yhteiskunnallisia ja poliittisia verkostoja talouden ratkaisujen ja ilmiöiden takana.

Tavan mukaan oppilaat kokoavat juhlakirjan professorinsa 60-vuotispäivän kunniaksi. Nämä tekstit ovat haarukkapaloja taloutemme kehityksestä keskiajan maanomistusriidoista nykypäivään. Usea lienee syntynyt väitöskirjojen ja muiden vaativien tutkimusten oheismietteinä.

Pikakelauksena selviää esimerkiksi, miten 1700-luvun aatelisto eli jatkuvassa keskinäisessä velkasuhteessa, usein täysin tyhjän päällä keskinäisen luottamuksen varassa aivan kuin nykyiset finanssilaitokset.

Unohdetun 1800-luvun viipurilaisen suuryrittäjän Paul Wahlin muistikirjasta taas paljastuu hyvin nykyaikaisen tuntuinen luottoluokitusjärjestelmä kunnollisiin A-ryhmän yrityksiin ja roskaluokan B-firmoihin. Lähes tuhannen mahdollisen kauppakumppanin lista ulottuu Australiaan asti.

Kuisman kollega, professori **Juha Siltala** osoittaa, miten Suomenkin historia on ollut erilaisten voimien jatkuvaa taistelua vallasta, joka ilmenee veronkanto-oikeutena. Tämä niin sanottu oikeus on aina itse otettu.

Mainostettu talonpojan vapaus oli Siltalan mukaan vapautta maksaa veroa kruunulle kartanonherran sijasta. Kustaa III:n aikana 1789 täkäläinen talonpoika sai kuitenkin jonkinlaisen omaisuuden turvan.

Tänä päivänä kruunu on menettänyt mahtiaan markkinavoimille. Mahastaan kiinni olevan alihankkijan, maidontuottajan tai marketin kassan vapaus on hyvin suhteellinen käsite. Yhteiskunta ei pysty tarjoamaan riittävää turvaverkkoa.

Nykyihmisen vapauden symboli on vuosikymmenet säästetty omistettu koti, jota nyt kaavaillaan verolle. Mitä hyötyä on "omasta", jos perinnöksi ostetusta tilasta pitää maksaa sama taksvärkki kuin torpan hallinnasta, kysyy Siltala.

PEKKA ALAROTU

Kansallinen kapitalismi, kansainvälinen talous. Toimittaneet Niklas Jensen-Eriksen, Mirkka Lappalainen, Jouko Nurmiainen ja Sakari Siltala. 452 sivua. Siltala.

Tunnesyöminen lihottaa masentuneita

Kielteisten tunteiden sääteleminen syömisen avulla on ylipainoisten keskuudessa yleisempää kuin normaalipainoisten keskuudessa, selviää tuoreesta väitöskirjasta.

Valtiotieteiden maisteri **Hanna Konttisen** mukaan tunteilla on merkittävä rooli syömiskäyttäytymisessä ja painonhallinnassa. Hän väitteli aiheesta perjantaina Helsingin yliopistossa.

Masennusoireista kärsivät ovat usein ylipainoisia, mikä selittyy muun muassa tunnesyömisellä. Masennuksesta kärsivillä on usein myös heikompi usko omaan kykyyn ylläpitää liikuntaharrastuksia. Tunnesyöjät ja masentuneet raportoivat myös syövänsä makeita ja suolaisia energiapitoisia ruokia useammin kuin muut.

Konttinen korostaa, että painonhallinnan ohjauksessa tulisi kiinnittää enemmän huomiota ruokavalintoihin vaikuttaviin psykologisiin tekijöihin.

Tutkimuksessa oli mukana reilut 5 000 Finriski-terveystutkimukseen osallistunutta suomalaista.

STT

Vuoden nuori taiteilija esittäytyy Tampereella

Vuoden nuori taiteilija **Ari Pelkonen** yhdistää teoksissaan maalaustaiteen ja grafiikan. Pelkosen näyttely on esillä Tampereen taidemuseossa.

"Maalaus inspiroi, mutta olen silti graafikko", Pelkonen tiivistää.

Pelkosen teoksissa ensin on maalaus, jonka pohjalta hän työstää käsin puupiirroslaatan. Puupiirroksen hän vedostaa ohuelle japaninpaperille ja liimaa maalauksen päälle.

Lopputulos on uniikkityö, ei useaksi vedokseksi monistettava, kuten grafiikkateokset yleensä ovat.

Grafiikaksi Pelkosen teokset ovat poikkeuksellisen suurikokoisia.

Taiteilija luonnehtii teoksiaan eräänlaisiksi omakuviksi.

STT

Talvipuutarha kukoistaa remontin jäljiltä

Kasveista kiinnostuneet pääsevät taas, puolitoista vuotta kestäneen remontin jälkeen, tutustumaan Helsingin Talvipuutarhan kasvikokoelmaan.

Remontin jälkeen runsaan viikon avoinna ollut Talvipuutarha on saanut kasvien ystävät palaamaan.

"Moni on tullut katsomaan heti, kun tämä avautui", kertoo talvipuutarhan hoitaja **Hilkka Pynnönen**.

Remontissa tehtiin perusteellista työtä, sillä kaikki lasit vaihdettiin ja metallirunko hiekkapuhallettiin ja maalattiin. Lasikaton kannatinpylväät olivat alaosastaan pahoin ruostuneet ja myös ne jouduttiin korjaamaan.

Myös kasveissa on tapahtunut muutoksia.

Remontin ajaksi vanhat, yli satavuotiaat kameliat ja kuningasmagnolia suojattiin paikoilleen. Toinen kamelioista ei tästä selviytynyt, mutta toinen kukkii parhaillaankin. Vanhat, kattoon asti venyneet huonekuuset poistettiin, mutta uusia on jo kasvamassa.

Moni talvipuutarhan vanhoista kasveista siirrettiin kaupungin kasvihuoneeseen, mutta kaikki eivät tästä siirrosta selviytyneet. Moni kuitenkin pääsi takaisin vanhoille sijoilleen kaktushuoneeseen, palmuhuoneeseen tai läntisen siiven saliin. Vanhat kaktukset komeilevat yhä rinnan parhaillaan kukkivien rahapuiden kanssa.

Uusia kasveja on saatu sekä Helsingin että Tarton yliopistojen kasvitieteellisten puutarhojen kokoelmista.

"Meillä on täällä 200–300 erilaista lajia. Aika näyttää, mitkä uusista lajeista viihtyvät", sanoo Pynnönen.

Kiinnostavia lajeja on esillä kaikissa tiloissa kaktushuoneen mehikasveista palmusalin lihansyöjäkasveihin. Kasvien valinnassa on huomioitu muun muassa Välimeren ilmaston alueen kasvillisuus ja maailman kuivakkoalueet.

Koska osa vanhoista isoista kasveista on poissa, huoneet näyttävät vähemmän viidakkomaisilta kuin ennen remonttia.

"Aika moni on todennut, että kasvit ovat nyt pienempiä, mutta kyllä ne kasvavat", Pynnönen lupaa.

Talvipuutarha on kasviharrastajille myös leppoisa olohuone.

Sekä itäsiivessä että palmusalin parvekkeella voi pitää vaikka evästauon ja ihailla kukkia tai seurata suihkulähdealtaassa polskivia karppeja.

Muutos on tuonut myös paremmin esille palmuhuoneen takaseinällä olevan Salomo Wuorion maalauksen.

Kukkia vuoden ympäri

Talvipuutarha on kuin keidas keskellä talvea. Koska moni kasvi kaipaa kukinnan onnistumiseksi viileän jakson, talvipuutarhassa kukkii useita sellaisiakin kasveja, joita tasalämpöisissä nykykodeissa pidetään viherkasvina.

Helmikuun komein kukkija on kaktushuoneen seinällä monessa ruukussa komeileva lumikuningatar.

"Lumikuningattaren saimme töölöläiskodista lahjoituksena 1980-luvulla. Kasvin taustalla on kiinnostava sodanaikainen säilymistarina. Kun perhe lähti evakkoon, komeata kasvia ei mitenkään voitu ottaa mukaan. Perheen emäntä työnsi kukan epätoivoissaan uuniin, kun ei mitään muutakaan suojapaikkaa sille keksinyt. Aikanaan perhe palasi takaisin ja uuniinkin kurkistettiin. Siellä lumikuningatar oli, täydessä kukassa", Hilkka Pynnönen kertoo monen kävijän suosikkikasvin historiasta.

Monella muullakin Talvipuutarhan kasvilla on oma "henkilöhistoriansa". Esimerkiksi kameliat on siirretty Talvipuutarhaan Hakasalmen huvilasta 1917.

Yli satavuotinen historia

Talvipuutarhan rakennutti kenraalimajuri Jakob Julius af Lindfors. Hän lahjoitti sen Suomen puutarhayhdistykselle. Helsingin kaupunki osti Talvipuutarhan vuonna 1907.

Talvipuutarhan kasvihuoneen on suunnitellut arkkitehti Gustav Nyström. Hän on suunnitellut myös muun muassa Helsingin ja Turun vanhat kauppahallit sekä Turun taidemuseon ja Helsingin kasvimuseon rakennukset.

Edellinen suuri peruskorjaus Talvipuutarhassa tehtiin vuosina 1975–78, jolloin muun muassa kaktushuone muutettiin metallirunkoiseksi.

Talvipuutarhan edustalla avautuu Töölönlahdelle vuonna 1924 rakennettu ruusutarha, jonka heinäkuussa komeimmillaan kukoistavassa kokoelmassa on sekä vanhoja että uusia ryhmäruusulajikkeita.

MAIKKI KULMALA

Talvipuutarha, Hammarskjöldintie 1A, Helsinki. Avoinna ti 12–15, ke–pe 12–15, la–su 12–16, ma suljettu. Vapaa pääsy.

KARI SALONEN

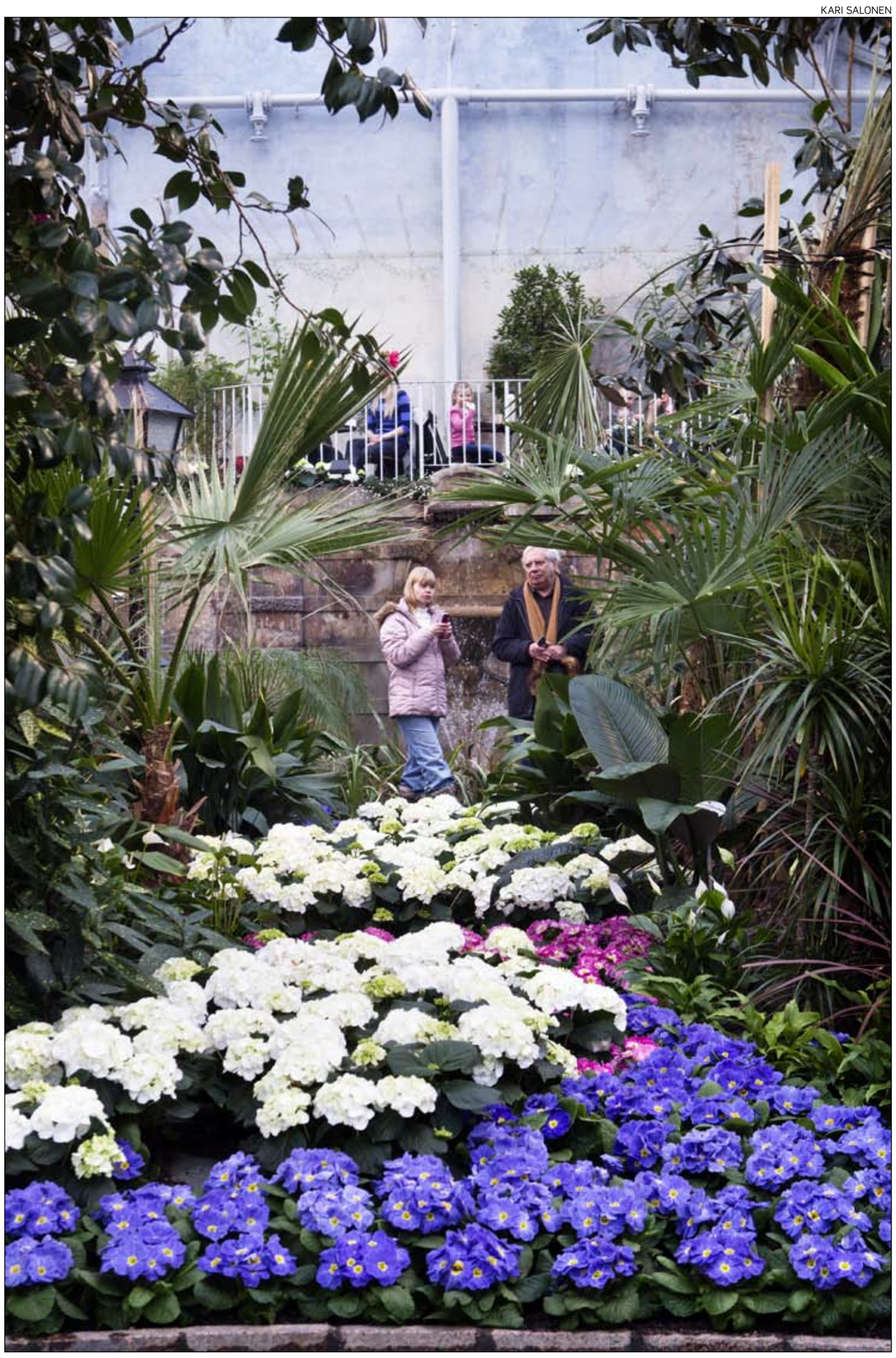

Esikot kukkivat Helsingin kaupungin talvipuutarhan palmuhuoneessa.

Palmuhuoneen takaseinällä on Salomo Wuorion seinämaalaus vuodelta 1893.

Lumikuningatar aloittelee kukintaansa, joka kehittyy komeimmilleen lähiaikoina.

Talvipuutarhan rakennuksen on suunnitellut arkkitehti Gustav Nyström, joka on suunnitellut myös Kaisaniemen puutarhan kasvihuoneet.

Rahapuu kukkii komeasti, kunhan se on saanut välillä olla viileässä.